

MARIESTAD

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Enhet Tidavads skola + fritidshem

Läsår 2020/2021

Antagen
Mariestad
2020-11-05

Innehåll

1. Inledning.....	3
1.1. Syfte.....	4
1.2. Ansvar.....	4
2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.....	4
2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår	4
2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier.....	5
2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier	5
3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår.....	7
3.1 Risker och hinder i verksamheten samt analys	7
3.2 Metod/kartläggning.....	12
3.4 Planerade åtgärder för läsåret.....	13
4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)	16
4.1 Barn/elevs delaktighet	16
4.4 Medarbetars delaktighet	16
4.5 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet.....	16
5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	16
5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever.....	16
5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev.....	17
5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev	18
5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.....	19
5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev.....	20
5.6 När verksamheten diskriminerar barn/elev	20
6. Referenser	20
7. Bilagor.....	22
7.1 Definitioner.....	22
7.2 Lagstiftning och styrdokument.....	24
7.3 Anmälningsskyldighet	25

1. Inledning

Som stöd för arbetet mot diskriminering, kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier ska varje förskola/skola utarbeta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet med planen inkluderas i det systematiska kvalitetsarbetet. Planen kan ses som en dokumentation av det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet och den ska upprättas årligen för varje verksamhet inom förskolan och skolan.

I planen ska det finnas aktiva åtgärder för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska det finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn/elever, vårdnadshavare och medarbetare medverkar i det främjande och förebyggande arbetet.

Arbetet med de aktiva åtgärderna ska skriftligen dokumenteras. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att:

1. Undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten
2. Analysera orsaker till upptäckta risker och hinder
3. Vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas
4. Följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3

Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärderna ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

1.1. Syfte

Tidavads plan grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Enligt dessa lagar ska skolan arbeta främjande och förebyggande för barns/elevs lika rättigheter och möjligheter samt mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Ett steg i arbetet är att varje år ta fram en ny plan för detta arbete. Planen syftar till att säkerställa barns/elevs trygghet, studiero samt deras rättigheter.

1.2. Ansvar

Rektor för Tidavads skola ansvarar för framtagandet av planen på enheten.

2. Uppföljning, utvärdering och analys av föregående års plan.

2.1. Främjande och förebyggande åtgärder föregående läsår

Föregående läsårs åtgärder på skolan och fritidshemmet	Åtgärd uppfylld Ja/Nej
Samsyn kring trivselregler	Ja
Ge eleverna goda förutsättningar att lyckas genom information och förberedelse om deras vardag, om vilka krav och förväntningar vi har. Infomentor och daglig schemagenomgång samt genomgång vid lektionsstart.	Ja
Mer tid för gemensamma planeringar i arbetslagen då vi kontinuerligt diskuterar normer och värden och hur vi skapar goda relationer i klasserna.	Ja
Samverkan mellan klasser	Ja
Regelbundna klassråd, fritidsråd och elevråd där vi diskuterar trivsel och trygghet	Ja
Överlämning	Ja

Trivselenkät	Ja
Information till vårdnadshavare och elever genom täta och enkla kommunikationsvägar, (Infomentor, mail, telefonsamtal), samt personliga möten i form av utvecklingssamtal och föräldramöten	Ja, delvis
Föreläsning angående sociala media med vårdnadshavare och elever åk 5.	Ja
Rastaktiviteter anpassade för f-åk 6	Ja, delvis
En personal följer med till badhuset.	Ja
För eleverna ska en väl bekant personal alltid finnas som vuxenstöd vid raster och bussvakt.	Ja
Filmmaterial som inspirations och kunskapskälla från tex Utbildningsradion, ”vara vänner.”	Delvis
Tydlig info och kunskapsöverföring mellan personal och även till vikarier. En pärm med lektionsplaneringar för samtliga ämnen och årskurser.	Ja

2.2. Kränkingsärenden/diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier

Under läsåret har vi haft 44 kränkingsärenden som mestadels handlat om verbala och fysiska kränkningar. De flesta kränkningar har skett utomhus under raster samt i korridorerna.

2.3. Analys av främjande och förebyggande åtgärder samt kränkingsärende, diskriminering, trakasserier eller sexuella trakasserier

Under föregående läsår ser vi en ökning bland kränkingsärenden på skolan, detta tror vi delvis handlar om att personal på skolan blivit allt mer vana vid att uppmärksamma och skriva en kränkingsanmälan samt att det finns ett tufft klimat bland eleverna på skolan.

Skolpersonalen har under läsåret arbetat aktivt med samsyn genom att öka antal tillfällen där normer och värderingar diskuteras. Nya ordningsregler har arbetats fram vilka sedan har förankrats hos både elever och vårdnadshavare. Vi ser dock att skolpersonal och elever behöver fortsätta arbetet tillsammans för att kunna minska antal kränkingsärenden. Av de främjande och förebyggande åtgärder som genomfördes under föregående läsår ser vi en förbättring i olika miljöer där kränkningar förekom i större grad under höstterminen än vårterminen. Dessa förebyggande åtgärder kommer att fortsätta löpande under kommande läsår.

Skolpersonal behöver aktivt arbeta med att skapa relationer både på grupp och individnivå. Ett större arbete har genomförts bland personalgruppen för att öka samsyn bland personalen på skolan samt att skapa goda rutiner för att främja ett gott klimat på skolan. Detta är åtgärder som kommer att fortlöpa under läsår 2020/2021.

Planerade insatser så som rastaktiviteter och ökad kommunikation med vårdnadshavare har till viss del uppfyllts. Att rastaktiviteter inte kunnat genomföras på önskvärt sätt syftar till att personal i högre grad varit frånvarande utifrån rådande pandemi, vilket har lett till stundtals minskad bemanning. Pandemin har också begränsat möjligheten till te x utvecklingssamtal eller föräldramöten.

Tidavads skola har under en längre period haft en relativt hög personalomsättning, varför det också är extra viktigt att öka och arbeta med samsynen mellan personal för att ordningsregler och framdiskuterade förebyggande och främjande åtgärder ska fortlöpa. En viktig faktor som också har arbetats med är förberedelser och planeringar för eventuell frånvaro av pedagoger.

Tidavads skola har under läsåret 2019/2020 ökat samverkan mellan de olika stadierna och klasserna, vilket gett goda resultat i ökad trygghet på skolan. Skolan är en liten enhet och att öka kännedom om alla elever samt personal, ökar tryggheten på både skola och fritidshem.

Slutsatsen som kan dras av antalet kränkingsanmälningar som inkommit, är att ett aktivt arbete mellan elever och pedagoger är nödvändigt för att säkerställa att förekomsten av kränkingsärenden minskar samt att skolan har många uppmärksamma pedagoger som arbetar aktivt med kränkingsanmälningar.

3. Undersök risker och hinder i verksamheten för innevarande läsår

3.1 Risker och hinder i verksamheten samt analys

3.1.1 Kränkande behandling

Risker

Vi ser att det finns risker för kränkande behandling vid de tillfällen då elever lämnas mer ensamma i korridorerna, omklädningsrum, under lektionssalsbyten/till och från matsal samt under raster. Det finns också stora risker för kränkningar på sociala medier, även om detta sker utanför skolan så kan konsekvenserna påverka skoltiden för eleverna. Vi uppmärksammar också en risk i att eleverna inte alltid vänder sig till rastvärderna om något händer på rasterna, detta då det inte alltid är deras klasspedagog som är rastvärd.

Risker finns även för både verbala och fysiska kränkningar vid olika köbildningar så som matsalskön eller busskön. Skolpersonal har uppmärksammat att det finns en hög risk för kränkningar utifrån att många elever använder sig av ett hårt språkbruk.

Skolpersonal upplever också att det finns en oro hos flera elever för att åka buss hem efter skolan, där kränkningar kan förekomma och där det inte finns någon skolpersonal tillgänglig. Sammantaget så ökar risken för kränkningar vid de tillfällen där vuxna inte lyckats eller haft möjlighet till, att ha tillräcklig uppsikt över eleverna.

Analys

Under raster är alltid vuxna med eleverna ute, men skolgården är stor och kan ibland vara svår att överblicka. Som rastvärd behöver man ha en god kunskap om vart på skolgården man bör befinna sig, detta enligt ett rastvärdschema som gjorts upp i personalgruppen. Rastvärdar ska också vara lätta att hitta på skolgården om elever behöver vuxenstöd, man ska därför som vuxen alltid bära en reflexväst. Fortlöpande behöver personalen på skolan öka tillgängligheten för eleverna samt uppmärksamma och stärka elevernas tilltro till alla vuxna på skolan, det är en viktig del att rastvärdar cirkulera mer på skolgården.

Skolpersonal försöker utifrån resurser att vara närvarande vid omklädningsrummen på skolan, vid de tillfällen då det inte finns en vuxen aktivt med i rummet, ska eleverna ha kännedom om att det finns vuxen

utanför och omkring. Detta för är säkerställa att eleverna har någon att vända sig till vid behov.

Sociala medier är en vanlig faktor där kränkningar kan ske. En viktig faktor är att skolan bör informera både elever och vårdnadshavare om riskerna som finns. Även om kränkningar sker utanför skoltid, kan konsekvenserna påverka relationerna i skolan och därmed också påverka elevens syn på skoldagarna.

Vid olika köbildningar har skolpersonal nya rutiner kring matsalen vilka också kommer att utvärderas och förnyas under terminstart-20 samt att det alltid finns bussvärdar i samband med att eleverna väntar på bussen.

Det är viktigt att skolpersonal har en samsyn kring regler och tillvägagångsätt. Om personal har samsyn ökar tryggheten för eleverna då det i större utsträckning bidrar till oro om personal frångår de reglerna som förankrats hos både elever och vårdnadshavare. Det är också viktigt att skolpersonal inte accepterar, utan påpekar olämpliga ordval som används hos eleverna. En utmaning är att få ett fungerande arbetssätt kring detta, men skolpersonal lyfter att samverka med hemmet är en viktig faktor. Ständiga diskussioner tillsammans med elever är en viktig förebyggande och främjande faktor.

3.1.2 Sexuella trakasserier

Risker

Vi ser ökad risk vid omklädningsrum på skolan samt badhus, via sociala medier samt via språkbruk. Skolpersonal ser också en övergripande risk för att kränkning eller diskriminering kan ske i de situationer där vuxna inte är med. Det finns risker i elevernas språkbruk som används, där ord eller termer kan upplevas som kränkande eller diskriminerande.

Elever på skolan har en viss oro att åka linjebuss hem efter skolan då det finns andra resenärer än enbart skolelever.

Analys

Under föregående läsår har vi inga inkomna kränkingsanmälningar rörande sexuella trakasserier och liknande. Det är dock viktigt att säkerställa olika situationer där detta skulle kunna förekomma. Bland annat finns alltid en vuxen med vid omklädningsrum så långt det går, samt att skolpersonal försöker upplysa såväl elever som vårdnadshavare på vilka risker som finns på sociala medier. Det är viktigt att skolpersonal pratar om nätetik bland eleverna. Skolpersonal upplever att detta område, samt många fler, tas upp på ett bra sätt i skolans skolmaterial som används. Övergripande behöver man ständigt föra diskussion bland elever och personal på skolan.

Elever på skolan har ett hårt språkbruk där flera ordval direkt kan bedömas som olämpliga. Ett fortsatt arbete med språkbruk, där vuxna på ett tydligt sätt förklarar och tar hand om konsekvenser som kan uppstå av detta, kommer att genomföras. Detta genomförs via diskussioner, tydliga förklaringar samt tydliga förhållningsregler samt med stöd av samarbete med föräldrar.

3.1.3 Kön

Risker

Vi ser att det finns risk för eventuella skillnader i bemötande och förväntningar rörande kön samt betygsättning och bedömning. Vi ser också risker i att eleverna delas upp i grupper utifrån kön där också olika sorts aktiviteter erbjuds.

Analys

Vi ser att det är en viktig faktor är att ständigt analysera och uppmärksamma normer bland både personal och elever. Ett fortsatt arbete kommer att fortlöpa under läsåret där fokus är ökad medvetenhet kring könsdiskriminering och övergripande normkritiskt förhållningssätt. Att öka medvetenheten ökar möjligheten för ett könsneutralt arbetssätt. Skolpersonal upplever att ett arbete där eleverna behöver göras medvetna, delaktiga och uppmärksamma i dessa frågor.

3.1.4 Könsöverskridande identitet eller uttryck

Risker

Vi ser att det finns risker i samband med ombyte och gruppindelningar samt utifrån den stereotypiska normen. Vi ser också att det finns risker utifrån elevernas språkbruk.

Analys

Att öka medvetenhet hos både elever och personal på skolan minskar risken för kränkning utifrån ovanstående. Situationer som omklädning och gruppindelningar utifrån kön kan ge konsekvenser för den eller de elever som inte identifierar sig som tjej eller kille. En ökad kunskap om normer och värderingar hos både elever och personal minskar risken för kränkning eller diskriminering.

3.1.5 Etnisk tillhörighet

Risker

Vi ser att det finns risker utifrån etnisk tillhörighet. Risk finns att det är en homogen grupp och att andra etniska tillhörigheter blir allt mer främmande för eleverna på skolan.

Analys

Tidavads skola har en relativt homogen grupp där det förekommer lite skiftande etnicitet. En liten enhet bidrar till ökad risk för kränkning eller diskriminering, utifrån etnisk tillhörighet. En viktig faktor är att man som vuxen alltid stoppar te x verbala kränkningar och påvisar att detta inte tolereras i skolans verksamhet. Skolan använder sig också av skolmaterial som tar upp och gör eleverna medvetna kring frågor som rör etnisk tillhörighet.

3.1.6 Religion eller annan trosuppfattning

Risker

Det finns risker i kränkning, diskriminering och utanförskap i samband med olika högtider. Bland annat har skolan tidigare haft skolavslutning i kyrkan samt har ett aktivt samarbete med kyrkan. Det finns också risker vid te x omklädningsrum, kost samt fasteperioder.

Analys

Tidavads skola har en relativt homogen grupp där det förekommer lite skiftande religion och trosuppfattning. Elever på skolan har i högsta mån en kristen alternativt ateistisk syn på trosuppfattningen. Skolan har också en tradition av att göra särskilda aktiviteter på särskilda högtider så som te x luciafirande, påsk eller jul. Det finns också en tradition av att ha skolavslutning i kyrka. Vid dessa tillfällen ökar risken för att känna utanförskap om man har en annan trosuppfattning. Dock är elever med annan trosuppfattning en minoritet på Tidavads skola i nuläget, men vi ser att det finns en risk för dessa att uppleva sig diskriminerade eller kränkta vilka skolpersonal behöver vara ständigt uppmärksammade på för att säkerställa att ingen elev känner sig exkluderad under sina skoldagar.

Skolpersonal upplever att elever på skolan har en öppenhet för om de te x tror på gud eller inte. Skolpersonal upplever att eleverna visar en förståelse gentemot varandra och att dessa frågor inte blir särskilt stora på skolan. En viktig punkt för fortsatta arbetet är att uppmärksamma och diskutera tillsammans med elever.

3.1.7 Funktionsnedsättning

Risker

Det finns risk för kränkning eller diskriminering utifrån både psykisk och fysisk funktionsnedsättning då detta kan påverka elever och personalens möjlighet att utföra de aktiviteter som skolan har. Bland annat finns stora risker vid mer fristående aktiviteter så som skoljogg och lekdagar. Det finns även risker utifrån nedsatt förmåga inom språk och kommunikation samt att personal saknar adekvat kompetens kring funktionsnedsättning.

Skolans lokaler ökar risker för vissa grupper inte skulle kunna inkluderas i tillräckligt hög grad, även om de flesta lokalerna är anpassade efter eventuella fysiska funktionsnedsättningar. Skolans undervisning är inte tillrättalagd för att möta en variation av funktionsnedsättningar. Trots att man försöker undvika stereotypa bilder kring funktionsnedsättningar så finns risk att detta kan förekomma i undervisningen eller i läromedel som används. Risk finns att medverkan i undervisningsmoment på annan plats inte alltid kan möjliggöras, på grund av otillgänglighet eller fortskaffningsmedel.

Risk finns utifrån att det inte finns resurser att tillgå för alla elever vilket kan leda till att det blir svårt att möta samtliga individuella behov. Bland annat har skolan också få lediga lokaler/rum som kan tillgås om en elever har behov av att vara ensam.

Analys

Skolan anpassar för att alla ska kunna vara delaktiga på de aktiviteter som skolan erbjuder, detta sker i största möjliga mån. Bland annat finns få antal trappor i skolans lokaler, vilka kan anpassas vis behov samt att det bland annat finns stöd för synskadade, så att man lättare ska kunna ta sig in i skolans lokaler.

Vissa elever har svårare att hantera t ex friare aktiviteter, där erbjuds i möjligaste mån, alltid extra vuxenstöd till de elever som bedöms vara i behov av det. Vid till exempel utflykter kan det vara svårt att hitta rätt anpassningar för att elever till exempel med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar helt kan vara delaktiga i alla moment. Dock är skolans målbild att den medverkan som kan möjliggöras också ska genomföras.

Skolpersonal uppmärksammar också att elever i allt högre grad har en ökad förståelse för såväl fysiska som psykiska funktionsnedsättningar. Detta medför en ökad kunskap och förståelse.

3.1.8 Sexuell läggning

Risker

Det finns risk för kränkning eller diskriminering utifrån språkbruk, val av litteratur samt genom de stereotypa normer som ofta förmedlas till barn och unga samt skolpersonalen. Det finns också risker i att vuxna i skolan inte har kompetens, eller vågar, att möta barns tankar kring sexuell läggning och hjälpa dem att besvara de frågor som kan finnas.

Analys

Skolan har ett ansvar att belysa för elever te x att ett föräldrapar inte alltid behöver utgöras av en man och en kvinna, utan att det också kan röra sig om samkönade par. Skolans personal behöver ständigt diskutera och vara normkritiska i sitt förhållningssätt, detta görs med stöd av rektor och elevhälsa. Skolmaterial som används bidrar till ökad kunskap och förståelse inom området. Frågor som rör aktuellt ämne finns med i undervisningens material.

3.1.9 Ålder

Risker

Det finns risker i att både yngre och äldre barn känner sig kränkta eller diskriminerade utifrån sin ålder.

Analys

Bland de yngre barnen kan detta röra sig om att de äldre har ett större ansvar som te x "leksakerutlåningen" på rasterna, där elever på mellanstadiet ansvarar för utlåningen av olika leksaker eller aktiviteter. Det kan också röra sig om att de yngre inte kan vara delaktiga i aktiviteter som genomförs för mellanstadiet, så som King. Det finns två king-planer på skolgården utifrån att minska risken att de yngre eleverna inte får eller kan vara med.

Skolan arbetar också till stor del med åldersblandade grupper, fadderskap samt gemensamma aktiviteter, vilket vi ser har en positiv inverkan på tryggheten på skolan då elever själva väljer, att i större utsträckning leka i åldersblandade grupper under raster. Den positiva effekt som visat sig är att yngre elever inte upplever rädsla eller försiktighet gentemot de äldre eleverna ju fler gemensamma aktiviteter som skolan anordnar.

Bland de äldre eleverna kan det istället röra sig om att ansvaret för att följa ordningsregler ökar samt ansvaret att vara ett gott föredöme för de yngre elever i skolans olika moment som raster, i matsalen samt i korridorerna.

3.2 Metod/kartläggning

Risker och hinder i verksamheten har framkommit genom trygghetsvandring, trygghetsenkät hos både personal, elever och vårdnadshavare, genom skolpersonalens egna kvalitetsverktyg, klassråd, utvecklingssamtal, observationer samt vad som framkommit i våra inkomna kränkingsanmälningar samt analys från föregående års plan.

Risker och hinder har diskuterats tillsammans mellan arbetslag, fritids samt elevhälsa.

3.4 Planerade åtgärder för läsåret

Åtgärderna är överförda och tidsplanerade i enhetens kvalitetsverktyg för att fortlöpande genomföras. För definition av begreppen främjande och förebyggande, se bilaga 1.

Planerade främjande åtgärder på skolan/fritidshemmet	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Information till all personal kring anmälningsplikt, ärendegång kring kränkings- och diskrimineringsärenden.	Terminstart ht- 20	Rektor Skolkurator
Omtag och förtydligande kring hantering av konflikter samt plan mot kränkning och diskriminering.	Terminstart ht- 20	Rektor
Nya förhållningsregler och rutiner för förflyttningar i korridorerna.	Terminstart ht- 20	Rektor Pedagoger
Tillsammans med elever diskuteras regler och rutiner, detta ska förankras hos samtliga elever, sättas upp på relevanta platser i skolans lokaler samt att information om dessa skickar ut via infomentor till vårdnadshavare.	Terminstart ht-20	Rektor Pedagoger
Ständigt arbete med att göra elever uppmärksamma, medvetna och förstående rörande normer, allas	Kontinuerligt under läsåret 20/21	Rektor Pedagoger

lika värde, skillnader och likheter som kan uppkomma.		Elevhälsoteam
Planerade förebyggande åtgärder på skolan/fritidshemmet	När påbörjas/genomförs åtgärden?	Ansvarig
Gemensamma åldersblandade aktiviteter	Vid flera tillfällen under läsåret.	Pedagoger
Alla vuxna bär gula västar vid rastvärdskap, bussvärd eller andra utflykter.	Under hela läsåret 20/21	Rektor Pedagoger
Eleverna på mellanstadiet ansvarar för utlåningssystemet vid raster.	Under hela läsåret 20/21, utvärderas vid lovdagar.	Pedagoger
Informera om och följa upp förhållningssätt och ordningsregler utifrån nyrekryterad personal.	Under hela läsåret 20/21	Rektor
Informera föräldrar och elever om risker med sociala medier, då kränkningar kan förekomma.	Under föräldramöte samt under lektioner	Rektor Pedagoger
Informera och tydliggöra elevernas rättigheter och skyldigheter.	Under ht-20 samt kontinuerligt under läsåret	Rektor Pedagoger
Tydliggöra och skriva ut regler för King-spelet/planerna	Terminstart ht-20, uppföljning sker kontinuerligt under läsåret.	Rektor Pedagoger
Rastaktiviteter	Under hela läsåret 20/21	Fritids samt pedagoger
Trivselenkät och trygghetsvandring	Under ht 20	Rektor

Bygga upp goda relationer med vårdnadshavare. Enkla kommunikationsvägar.	Informationsmöte i läsårsstart, utvecklingssamtal samt övriga möten vid behov. Alla vårdnadshavare och elever har tillgång till Infomentor samt övriga kontaktuppgifter till skola/fritids.	Rektor, Pedagoger
Öka/stärka relationen mellan vuxna och elever på skolan, under rasterna för att öka tillgängligheten om vuxenstöd behövs.	Under hela läsåret 20/21	Pedagoger
Kontinuerliga reflektioner och påminnelser i personalgrupp om bland annat normkritiskt förhållningssätt vad gäller kön, bedömningar, förväntningar och bemötande.	Kontinuerligt under läsåret 20/21	Rektor Pedagoger Stöd av elevhälsoteam vid behov
Bussvärdar ska finnas tillgängliga vid bussen samtliga busstider.	Kontinuerligt under läsåret 20/21	Rektor,
Föregående års förebyggande åtgärder kommer att fortlöpa. Dessa syftar till att bland annat att lyfta samtalsämnen som värdegrund, normer, värderingar och samsyn i personalgruppen.	Kontinuerligt under läsåret 20/21	Rektor Pedagoger Stöd av elevhälsoteam vid behov
Diskussioner med elever och föräldrar rörande nätetik, sociala medier.	Kontinuerligt under läsåret 20/21	Pedagoger

Planerade främjande och förebyggande åtgärder kommer att genomföras utifrån hänsyn till pågående pandemi. Tidavads skola kommer att följa de restriktioner och riktlinjer som tagits/ tas fram från Folkhälsomyndigheten. Exempel på åtgärder som utifrån Covid-19, eventuellt inte kan genomföras på traditionellt vis, är föräldramöten, utvecklingssamtal och aktiviteter med åldersblandade grupper.

4. Delaktighet och förankring av planen (samverkansskyldighet)

4.1 Barns/elevs delaktighet

- 4.2 Elever är väl medvetna om kränkingsanmälningar och dess innebörd. Klasslärare ansvarar för att informera och diskutera kränkningar och diskrimineringar i varje klass. Förtydliga för elever att det finns en plan.
- 4.3 Eleverna har genomgående under läsåret fått information om arbete kring regler och rutiner för att förbättra trygghet och miljö i skolan via klassråd samt klasslärare.

4.4 Medarbetares delaktighet

Utvärdering av föregående läsårs arbete skedde under slutet av läsåret tillsammans med personalgruppen. De utvecklingsområden som då belystes har tagits med i utförandet av detta års plan. Rektor, personal och elevhälsoteamet har utifrån dessa områden reviderat planen. Den färdigställda planen lämnas ut för läsning av samtlig personalgrupp vid terminstart ht-20. Eventuella synpunkter lämnas till rektor.

4.5 Vårdnadshavarens möjlighet till delaktighet

- 4.6 Föräldraföreningens styrelse delges planen och har möjlighet att lämna synpunkter innan den fastställs.

5. Rutin/åtgärder vid händelse av konflikt, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Rektor är ytterst ansvarig för att alla elever trivs och har det bra på skolan och på fritidshemmet. Alla vuxna i verksamheten är skyldiga att agera enligt skollag om vi uppmärksammar att någon elev far illa eller kränks. Vi följer nedanstående rutiner vid konflikt eller befarad kränkning/diskriminering. Rektor följer kontinuerligt upp hur och om planen följs.

5.1 Rutin vid konflikt mellan barn/elever

Upptäckt/information av/ om konflikt

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Ingrip om behövt.	All personal
2.	Meddela barnens/elevs mentorer.	Den personal som ingripit eller eventuellt fått information om konflikt
3.	Samtal med berörda barn/elever	pedagog
4.	Bestäm tid för uppföljning (ca en vecka senare).	pedagog
5.	Dokumentera händelsen	pedagog
6.	Kontakta vårdnadshavare till berörda barn/elever. Berätta om händelsen och hur skolan/fritidshemmet hanterat det samt dokumentera samtalet.	pedagog

5.2 Rutin när barn/elev kränker/trakasserar/sexuellt trakasserar annan/annat barn/elev

Upptäckt/information om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
1.	Anmäl kränkning/trakasserier/sexuella trakasserier till rektor via länk på Navet ”Anmäl kränkning barn och elev”	All personal
2.	Informerar berörda barns/elevs pedagoger	All personal
3.	Informera berörda barns/elevs vårdnadshavare om att en anmälan gjorts och att skolan kommer att	Pedagog

	utreda kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna	
4.	Utredning påbörjas	Rektor
5.	Barnen/Eleverna hålls under uppsikt under utredningstiden.	Pedagog/arbetslag
6.	Samtal med berörda barn/elever om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna (utifrån mognad)	Pedagog
7.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredning är klar.	Rektor
8.	Samtal med berörda elevers vårdnadshavare om utredningen och om åtgärder/insatser.	Rektor
9.	Uppföljning av åtgärder/insatser.	Rektor
10.	Om kränkning/trakasserierna/sexuella trakasserierna upphör avslutas ärendet.	Rektor
11.	Om kränkningen/trakasserierna/sexuella trakasserierna inte upphör intensifieras åtgärder/insatser och eventuell tas hjälp av andra professioner eller externa myndigheter.	Rektor

5.3 Rutin när personal kränker/diskriminerar/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Upptäckt/information av/ om kränkning, trakasserier eller sexuella trakasserier

Steg	Åtgärd	Ansvarig
------	--------	----------

1.	Barn/elev/personal meddelar rektor eller annan personal att elev blir kränkt, diskriminerad, trakasserad eller sexuellt trakasserad.	All personal
2.	Informera berörd vårdnadshavare om kränkningen/diskrimineringen/trakasserier/sexuella trakasserier och dokumentera samtalet.	Rektor
3.	Utredning påbörjas	Rektor
4.	Samtal med berört barn (utifrån mognad)/elev och personal om kränkningen/diskrimineringen/trakasserier/sexuella trakasserier	Rektor
5.	Fackliga företrädare och skyddsombud informeras.	Rektor
6.	Åtgärder/insatser sätts in vid behov när utredningen är klar.	Rektor
7.	Uppföljning av åtgärder/insatser	Rektor
8.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier upphör avslutas ärendet.	Rektor
9.	Om kränkning, diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier inte upphör kontaktas grundskolechef och/eller personalenheten.	Rektor

5.4 Rutin för hur vårdnadshavare ska göra för att anmäla diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling

Upptäckt/information av/ om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.

Scenario	Åtgärd
A. Elev utsätter annan elev för trakasserier/sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera pedagog
B. Personal utsätter elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera rektor
C. Verksamheten ¹ utsätter elev för diskriminering.	Informera rektor
D. Rektor utsätter elev för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling.	Informera grundskolechef

5.5 När rektor kränker/diskriminera/trakasserar/sexuellt trakasserar barn/elev

Informera grundskolechef

5.6 När verksamheten² diskriminerar barn/elev

Informera rektor eller grundskolechef

För information kan även elev och vårdnadshavare vända sig till Barn- och elevombudsmannen www.skolinpektionen.se/BEO vid åsikter om utbildningen.

6. Referenser

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i förskolan

^{1,2} Med **verksamheten** menas skolans miljö, byggnader, lokaler, utegård, utformning och möblering, m.m. och syftar på bristande tillgänglighet.

- Diskrimineringsombudsmannens handledning – Lika rättigheter i skolan
- FN:s barnkonvention
- Skollagen (2010:800)
- Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- Socialtjänstlagen (2001:453)

7. Bilagor

7.1 Definitioner

Bristande tillgänglighet

När en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde
- andra omständigheter av betydelse

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan/skolan behandlar ett barn/elev sämre än andra barn/elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridandet identitet/uttryck eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. Diskrimineringen kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Främjande

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande åtgärder ska motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning..

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola/skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn/elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn/elever serveras samma mat, kan det indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barn/elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund för trakasseri. Det kan till exempel handla om att ett barn/elev blir retad för sitt utseende. Ett barn/elev kan bli utsatt för kränkande behandling av personal som av andra barn/elever.

Kränkande behandling kan vara:

- fysiska (slag, knuffar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykosociala (utfrysning, grimaser, ignorering, nonchalering)
- texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, foton, meddelanden på sociala medier)

Repressalier

Personal får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av elev eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet/uttryck eller ålder. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara av någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Trakasserier och sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som är utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Enligt lagen måste den som trakasserar förstå hur agerandet upplevs för att det ska bli fråga om trakasserier eller sexuella trakasserier. Det är därför viktigt att den som är trakasserad klargör för den som trakasserar att beteendet är obehagligt och ovälkommet. I vissa situationer kan kränkningen vara så tydlig att inga påpekande krävs från den som känner sig trakasserad.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att ett barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad. Ett barn/elev kan bli utsatt för trakasserier av personal som av andra barn/elever.

7.2 Lagstiftning och styrdokument

Skolväsendet vilar på demokratins grund

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att eleverna ska inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för miljön.

Arbetsmiljölagen (AML)

AML gäller förutom för personal, även för elever från och med förskoleklass. Barn i förskolan och elever i fritidshemmet är undantagna bestämmelserna i AML. Lagens ändamål är att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att även i övrigt uppnå en god arbetsmiljö. Enligt AML ansvarar rektor för att det finns förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö som lever upp till bestämmelserna i AML.

Brottsbalken

Enligt brottsbalken är handlingar som kan betecknas som misshandel, ofredande och olaga tvång straffbara. Rektor ska handlägga ärendet enligt riktlinjer mot hot om våld.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen har sitt ursprung i principen om den inneboende värdigheten hos alla människor och deras obestridliga rättigheter. Barnkonventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Artiklar inom området; artikel 2, 12, 19, 28 samt 36.

Förbud mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (Skollagen 6 kap. 9 §)

Socialtjänstlagen

Enligt 14 kap 1 §, är både skolmyndigheten och alla anställda inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Värdegrunden

Uttrycker det etiska förhållningssätt som ska prägla verksamheten. Skolan ska främja förståelsen för andra människor och förmågan till inlevelse. Ingen ska utsättas för kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (Skollagen 5 kap. 3 §)

7.3 Anmälningsskyldighet

Vid trakasserier och kränkande behandling

Det är viktigt att all personal i verksamheten tar alla signaler om trakasserier och kränkande behandling på allvar och agerar snabbt. Kränkningar upphör inte automatiskt utan brukar i stället öka om de inte aktivt motverkas.

All personal har anmälningsskyldighet att anmäla alla händelser där ett barn/elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling

Till socialtjänsten

Anmälningsskyldiga är all personal inom verksamheten och den omfattar sådant pedagoger och annan personal får kännedom om i sin yrkesutövning och som föranleder oro över ett barns/elevs situation.

Anmälningsskyldigheten regleras i kap. 14, 1 § socialtjänstlagen och det finns en hänvisning till denna bestämmelse i skollagen kap 29, 13 §.

Syftet med anmälningsskyldigheten är att socialtjänsten på ett så tidigt stadium som möjligt ska få kännedom om barn och ungdomar som behöver hjälp. Skyldigheten omfattar barn under 18 år och avser missförhållanden som antingen är kopplade till barnets/elevens hemmiljö eller dess eget beteende. Det kan handla om misstanke om övergrepp, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet/eleven uppvisar ett riskbeteende.

Du hittar anmälningsblanketten till socialtjänsten på kommunens medarbetarportal Navet under Service och i arbetet/Arbetsrutiner och checklistor/Sektor utbildning/Elevhälsa.